

20
ԲԱՐԱ

Հանգուստի Էփեսոս

20
ԲԱՐԱ

Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
բեկնշմարի վի ճիւստա իրքիս կիւն-
կիւն Գիւր օրուսուր .

Յեկնիկի քաշրա իրին 100 շրշ .
Խաւսուր իրին 80 »
Շիւրի բոսի սալ իւ կիւնեւ . 100 »

Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S. Porte. 36

مكتبة وادارة خاتمة
باب عالی جاده سنده 36 نومرولى
دائرة مخصوصه

نظرة افكار
صاحب المصنف
فريدت باغیان

ԲԱՐԱ

Այսինքն ներկայիս ճիւստա պիւ սալը
բեկնշմարի վի ճիւստա իրքիս կիւն-
կիւն Գիւր օրուսուր .

Ճիւստա պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S. Porte. 36

ԲԱՐԱ

ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S. Porte. 36

ԲԱՐԱ

Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S. Porte. 36

Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S. Porte. 36

ԲԱՐԱ

Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S. Porte. 36

Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S. Porte. 36

Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S. Porte. 36

Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը	20
Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը	108
Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը	20
Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը	20
Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը	20
Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը	20
Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը	20
Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը	20
Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը	20
Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը	20

Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S. Porte. 36

ԲԱՐԱ

ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S. Porte. 36

Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S. Porte. 36

Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S. Porte. 36

ԲԱՐԱ

Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S. Porte. 36

Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S. Porte. 36

ԲԱՐԱ

Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S. Porte. 36

Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S. Porte. 36

Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Մանգուստի քի կիսուտ պիւ սալը
ԲԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S. Porte. 36

ու ազգ ըլլալու է, այլ խուժան գնչուներու և կամ ըստ Ռուսահայ սիրական առաջուածի՝ խուժան խաչագողներու, որոց պետն ու տէրն ըլլալու չնոցն ու պատիւ մենք՝ Տաճկահայերս սիրալոյսար կը յանձնենք մեր Ռուսահայ աղբարիկներուն, որոց դիւանագիտութեան փորձն չի վեր քան զամենայն խորհուրդս և զբանաստօր Տաճկահայութիւնն առած է, դառնապէս ամեն ուրեք առած:

Յեւրոպա հրատարակուած այդ թերթերն գրեթէ թէ ո՞վ է Լուսոյ տէրէնը. — մարդ մը որ գրեթէ 30 տարիէ ի վեր գրականութեամբ կը գործէ և կը յանձնէ, մարդ մը որ 1888ին խօսակ և Սոխակ կը հրատարակէ առանց իւր ազգէն դուրս մուտալու, և կամ խաբէսական լուրերու հրատարակութեամբ, միամիտ ակաճիւններ փառաբանելով և գրած չորթերու, մարդ մը՝ որ կը հրատարակէ Անգլիոյ դպրութիւնն և առակքս գիրքը, և յետոյ ազգին կը մատուցանէ Անգլիոյ հարաւար Աւետարան և մեկնութիւն ըստ վարդապետութեան Հայաստանեայց եկեղեցւոյն ահագին գիրք մը, մարդ մը որ Արեւդաճաղի հրատարակութեամբ իւր ազգին միմիջաբանութիւնն ապուր մտադրութիւնը կուենայ, մարդ մը որ երբեք չէ աղօթած, որ իւր ազգ մեռել ունենայ, և ինքն իւր ազգին մեռելը թաղելով ապրի ու պարտի ու գիրական, ո՞հ, այս մարդն որ նկուս ու լըսու կուպրի, գլուխը դնելու տեղ մը չունի, տարիներէ ի վեր՝ զոհ քաղաքականութեան և կը մը աւելի ճիշդն է, միշտ հակառակուել է եղած Պատրիարքարանի սա ուղղութեան, թէ հոն չեն գործածուիր ազգին ու եկեղեցիին ծառայելու բուն իսկ կոչումն ունեցող, երդումն ու ուխտ ունեցող եկեղեցական պաշտօնեայ: Թեր, որպէս զի դատաւարութեան համար պատրաստ ըլլան փորձ պայտօնեայներ, այսպիսի մարդ մը կարծել թէ գործիք ըլլալ իւր անձնական շահերուն և ոչ իւր Աստուծոյն և իւր ազգին, զայս կարծելն է մեղքերու ահաւորագործը, հոգ չէ թէ կարծողն ըլլալ անհաւատ ու անաստուած:

Ազգերու ճակատագիրն իւր պաշտօնէութենէն կախուած է, եթէ պաշտօնէութիւնն, — ըլլալ հոգեւորական կամ աշխարհական, — խոհեմ ու զգաստ է, արթուն և իմաստուն, ազնիւ երանի՛ աղապրէ: Այլ ապա որքան որ պաշտօնէութիւնն ըլլալ գերբնոր բարեմանութիւններով օժտուած, այլ ժողովուրդն ըլլալ ըմբոստ կամ մոլի, վերջապէս ի մի բան՝ մեղքք վարակուած, վա՛յ պաշտօնէութեան:

Այս է յայտնական ճշմարտութիւնն, — զոր Սուրբ Գրքը ևս բացայայտ կը քարոզեն, ժողովուրդները կը պատժուին իրենց պաշտօնեայներուն ճեղքաց, երեսնէն, իսկ պաշտօնեայներն ալ կը պատժուին իրենց ժողովուրդեան ճեղքաց երեսնէն: Նոր իմաստասիրութեան պէտք չկայ, վասն զի չկայ արեւուն տակ նոր բան:

Եւ որպէս զի ժողովուրդը և պաշտօնեայ համերաշխ շահով և համակամ խաղաղութեամբ վայելեն երջանկութիւնը, բան մը որ բո-

ւանդակ մարդկութեան փառաքն է, ուրեմն ԼՈՅՍ տալու է, ԼՈՅՍ մարդկային մտքին, վասն զի իսկ և արն է եղած միշտ դահիճ մարդկութեան:

Ինչո՞ւ հրատարակուեցաւ Լոյսը, — վասն զի ես ձանձրացած էի պտրբերական հրատարակութիւնները նկել և միշտ մտադրած էի ունենալ թերթ մը, որ ինձ կարելի ըլլալ հրատարակել «որոշ» օրերու մէջ, և մինչև իսկ այս նպատակս ի գործ դնելու համար արդի Ս. Պատրիարք Հօր արեւսագիր տուի երթալ ի Ռուսիա, այլ որովհետեւ սեպտ. 18ին զէպքը տեղի ունեցաւ և լսեցի թէ գնաւին մէջ մեքիններն ահագորդ կը մեռնին և զնաւին տէրտէրն որ Ղազէզ ամիրայի կտակած ամասկանը կանուս և օրական երկու հաց, փախտաւ: Կան եղած է, հոն փութացաւ. առի հաց, և օրհնելով մեր հոգեւորաբններուն բերին մէջ դրին ըսելով «Քնացէք գաւակներս, երկինքի մէջ վայելիլ Աստուծոյ արքայութիւնը»: Ո՛ր էին մեր այն չքաւիղաճախ եկեղեցականներն որք երբեք բեմերէ անդամ կ'աղաղակէին: Արեւն թափելու է, արիւնն ուր էին: Ո՞վ կար ի Պալլադը գոնէ թաղելու համար մերինները: — ոչ ոք, եթէ ոչ միայն նախ դարկաւին Տէր Ոսկի և ապա նորըմայ Տէր Գեորգի Մայր Եկեղեցւոյ:

Եւ տեսայ որ մերիններն էին խաբուած, որք բանտին մէջէն ու դրսէն կ'աղաղակէին: Տէր հայր, տէր պապա, զիս տէրտէր կը կարծէին, վասն զի հին ու մին լաթ հագած էի. տէր հայր, ինկիլիցին տօնաման եկաւ: Եւ տեսայ որ մերիններն չէին առաջնորդուած Լոյսէ, զի եթէ առաջնորդուած ըլլային Լոյսէ, չէին ըլլար գոհ, չէին մատնուեր խաւարի, այսինքն զնաւին:

Այ հաւատացի թէ օրհնելալ ազգիս միամիտ մէկ մասն ի խաւարի թաղելով, ստույթիւններէ մատնուած, օտարոտի հրապոյրներու փառաբանութեամբ, սուտ ու փուտ տարածաբանութիւններէ շրջած էր և աներեւոյթ ռոգ ինքնէն կամ արդիւն թեմադրուած հոգեւորք եղած էր, և եթէ Լոյսն ունենար առաջնորդ որ մեր ժողովուրդեան բարոյական կենցաղին առաջնորդ ըլլար, չէ, ոչ, երբեք պիտի մատնուէր աղետքի մը, որ ահաւելին էր և աղաւաղելին: Եւ որպէս իսկ այդ Հայ թերթերն ամեն «սուտ» յոյններն չա՛ն էին մեր ժողովուրդեան առաջադասութեան, և Սեպտեմբերի Մուրճին մէջ անդամ, որ ամենէն լուրջ Ռուսահայ պարտիականութիւնն է, թէ մինչդեռ նաւատորմի վեց ժամու մէջ ներս, ի կոստանդնուպոլս պիտի մտնէր, ահա քառասուն ժամ է որ չմտնէր և... կը գանգատէր (1):

Եւ որպէս զի այդ թերթերուն չարաչափութիւնն աւելի ևս յաւելցի, կը ժողհին այս վերջին օրերու մէջ Հայ ազգն իւրեւ ապստամբ այսինքն ապստամբելու կարող ժողովուրդ ցոյց տալ աշխարհի, և որ ժիւղաղելին է, մինչև իսկ հրատա-

(1) Ալլահ քիմէի Բուսիա Հայաբընըն եղանակաւ վէ միւրախիւքէրի չուգուրունա տիւշիւրմէսին:

(Մանգուճէ)

րակել խոշոր գրերով ԱՊՏԱՄԱՐՈՒԹԻՒՆ ՅԵՂԵՍԻԱ, Ի՞նչ. կարելի է Հայուն ապստամբիլ հոն Ուրֆոյի պէս քաղաքի մը մէջ, որ չըրջապատուած է արտարանակ գիւղերէ: Հարկ չկայ այդ թերթերուն փրոցուողից և թուցիկ հրատարակութիւններուն համար այլ ևս շատ խօսիլ:

Ոչ, Լոյսը չէ չարաչափ: 1887ին երբ ի Կորնթոս էի, հոն վանցի և Մշեցի Հայ բանուորներու որք արիւն արցունքով իրենց հացիկը կը ճարէին, եւրոպական այդ Հայ թերթերու գործակալներն ամեն յոյս տալով, անխղճօրէն կը խլէին դրամ: Տաքին և ցուրտին տակ և զարիպական ամեն ցաւերն ճընշուած մեր ժողովուրդը կը կողոպտուէր, և սոյն շահատակութիւնն յայնժամ ի գործ կը դրուէր այլուր ևս և ամեն ուրեք: Թուե՞մա Այն օրէն ի վեր ի՞նչ ըրին այդ թերթեր: — Իստի ի կառս և յերկմարս և ի շաւուտ կենցաղս մուտեցած ու մոլեգնած, պատգամներ կը յղէին մեզ, մինչև որ յաջողեցան ազգիս ամբողջապէս արիւն-արցունքով ողորդել... և յետոյ, և այժմ՝ եզով պոսի ճպուռին պէս նար-Պէյեան սա հին երգը կը աղաղաք հեծկըլ տալով:

«Ոչ եղբարք, ոչ օտարներէն չը կալ յոյս: Մի՛ աչլընիդ դարձնէք յայս յայն կոյս: Օտարն ըզձեզ թէ և սրբէ հիւրաբար, Օտարն՝ ա՛հ, միշտ է օտար:»

Ինչո՞ւ Արարատ աշխարհ թէ ես ուր ազգիս ծառայել պէտք եղած է, հոն եղած եմ: 1867ին ի Զէյթին, 1871ին յԵրուսաղէմ, 1874ին ի Մուշ, 1878-1879ին ի վերին Հայաբնակ գաւառս յերգուում, 1880ին ի Թոգատ և 1887ին ի Կրէտէ, 1889ին ի Սփաղ, Գրեթէ երեսուն տարին ի վեր այս իմ ազգիս ծառայած եմ, սա կառուաւին վրայ միայն մնալով թէ լոյս տալ պէտք է մեր ժողովուրդեան, լոյս առաջնորդող յերջանկութիւն:

Ո՞վ են դոքա, որ յատուկ նշաններով և կարմիր մեկնով Եւրոպայէն նամակներ կը տեղան Լուսոյ և կ'սպառնան: Ո՞վ են իրենք որ կարմիր մեկն և այլն կը գործածեն: Ո՞վ տուած է իրենց այդ արտօնութիւնը: Իրենք անձամբ ան: Ժանօթ և իրենց լեզուն ոչ այնքան Հայական, Ո՞վ են: — ազգիս նշանաւոր մատենագիրներէն, արհեստաւորներէն, սեղանաւորներէն, պետական պաշտօնեայներէն: Ո՞վ են իրենք որ մեր կեանքն ու ինչքն մենէ կ'սպառնան, այլ սակայն մուխի մէջ են, անըստորադիր թերթ կը հրատարակեն և նամակներ կը զրնն: Ազգային ճակատագրին տէր ըլլալու իր ունեւնն ո՞վ տուած է իրենց: Ինչո՞ւ վտանգ ին տեղը չկան, այլ յեւրոպա բնակելով և պրծօյա ու տեղով մեզ պատգամներ կը յղեն: Ո՞ր տիւմարն է որ անձանօթի մը խօսքին զոհէ իւր կեանքն ու իւր ըստացուածքը: Հիմա ալ Զէյթինի համար դրամ կը պահանջեն այդ թերթերը: Նոր սերմայէ:

Ո՞վ են դոքա որք ազգին ճակատագրին հետ կը խաղան: — 1879ին

գրեցի հոգեւոր Ներսէս Պատրիարքին հարինէն թէ Սթամպուլի մէջ իրենց գլուխն արախին դնող Հայ եռանդուններն, որք Պուլիարնու հետեւող իղած էին Ալեքօ փաշային ֆէսին դէմ բողոքելով, վալի Արեւելեան Ռուսիայի, գրեցի որ Սթամպուլի Հայերն այդ բանն ընելով մեր դրացի Օսմանցիներուն ատելութիւնն կը գրգռեն Հայուն դէմ, որ միշտ ապրած է իւր դրացի Օսմանցիներուն հետ սիրով: Համերաշխ են մեր շահերը այս տիրող ազգին հետ: Գրեցի թէ Հայն անկար է աստ և այդ Սթամպուլցիներու անխոհեմութեան երեսէն ստտ Հայն ինչո՞ւ տուած է և դուք յայնժամ ի վերայ աւերակաց պիտի թաղաւորէք: Սրտմտեցաւ Ներսէս, և հետագրեց թէ իրիմեան Սրբազանի, արդի վեհ. կաթողիկոսն ամենայն Հայոց, յանձնուած է այդ պաշտօնը: Հայրիկն ի Կարին հասաւ և լալով իրարմէ զատուեցանք, պաշտօնանկ եղաւ և Արթին եպիսկոպոս առաջնորդութենէ, այժմ Պատրիարք Երուսաղէմի, և անոր յաջորդեց Մաղաքիա եպիսկոպոս Օրմանեան, որոյ պաշտօնավարութեան արդիւնքն այս եղաւ, որ հոգեւոր Ներսէս Սրբազան մեր Օգոստոսիա Սուլթանէն ընդունի աղամանդակու շքանշան, գոհարավաւ ծըլաւորուի և ապարանք յՈրթաքէոյ, և հազար հատ ոսկի:

Զմտածեցիք երբեք, և ինչո՞ւ մտածէիք, բանի որ ձեր բանակաւորութիւնը ծախուած էր... թէ տէրութիւններն որք միմիջաբանութեամբ զուգորդուեցան ճակատագրին տէրեն, իրենց քաղաքականութեան մեքենային ուղղութիւնը չեն փոխել: Ի տես Հայ հասարակութեան մը գոհողութեան, թէ և այդ գոհողութիւնն ըլլալ կարի իմն ծանրադոյն:

Հօպա բարոյական. այդ թերթերը ընկերութիւններ կը կազմեն, և յետոյ դատաւիքներ կ'ունենան և դատաւիքներն զիւններն կը մատնեն, միւսներն ալ վրէժխնդրութեան կը դիմեն, զիրար կ'սպաննեն, Այսպիսիներն ազգի մը ճակատագրին կ'առաջնորդեն:

(Լուս)

Ճ Է Վ Ա Պ

Ազգիկամ Սիրուն է ֆէնտի,

Մեք թուպուսուզու տալում, սիգին թարափտա տախի Մանգուճէ: միգէ պարը էսերի հիտտեթլէր չօղալմանա պաշլատըղը պիտիւրմիլիպիլ: Կերչի օլ պապաէ չօթ թէսսիլ փիլիթիլ լաքին հիլ թէ ածծիլ փիլ մէմ, չիւքի էօյլէ օլաճաղըղ զաթէն հէմ պիլիլիլ մէ հէմտէ զաթէն սէօյլէ միլիթ տիր: պու պիլիլիլ տիր, պու պիլիլիլ տիր: Նէթ տիր, վէ պու ճիւնէթ պու բաւտա պաշլալը տրէվիլ հալիլէ հէթ թարափա սիրաւէթ իլլէ միլ տիր, մէպիլ մէշուր տուր, քէն ազըլըլըղ հաճի Պալը, օտա տիրէքտէ պալըլ տէմիլլէր, հալէա պուրաւտ էօյլէ օլտուղու հալտէ, արթըղ սիլլին թարափաւա տախի այնի հալին կէրիլ լմէսի մէկէրչի շայեանը թէ ածծիլ օլապիլիլիլ մի, ազըլ էքսիլիլիլ թըպըղ պարանըլ:

զապէնդէր, մատաղաւան ինքան պիտի
քէրէրէ կէօրէմէմէզլիք վէ պիտէմէ-
մէզլիք իլլէթինէ միւղթէլա օլուր
իսէ, թըպզը պիտի գարանլըզ օր-
թաւընապապուլունմազաւա տըր կի-
պի օլուր, սագընէ օլլէ ատամլար
իլէ միւնատէլէնէ կիթիլմէնէնիւնիզ,
պօշ չէյ տիր հագըր քապուլ իթ-
տիրէմէզսիւնիզ, անլէր հագըրնաւ
լազըմ կէլէն հիւրմիւ Աւետարան
վիրմիշտիր, չէօլլէթի «կէրչի կէօզ-
լէրի վար էմմա կէօրմէզլէր, վէ գու-
լազլարը վար էմմա իշիթմէզլէր»
տէմիշ տիր. պու մէրթէպէ ինքա-
մէրթէ նաւըլ օլուպտա հաւըլ օլա
պիլիկօր, պուլունապըլ իրէմէզ, պու
պիր սըրըր արը, Ազիզիմ, պու տէ-
րէնէ հագըր անիլիթի կէօրմէմէզ-
լիք, պիր ատէմիւն, քէնաի էլինին Զ
բարմաղընը գըրգ տէֆա սաւըրպ-
տա, երնէ հէր տէֆասընտա տախի
օնէնտի վէ եախօս սթուզ եւտի չը
գարմաւընա, վէ էօլլէնէտէ իսրար
վէ իտտաւ իլլէմէսինէ պէնդէր քի,
արթըգ անը իսքեաթ իտէրէք ան-
լըլընը իգըրար իթտիրմէկէ չալըլապ
լըզ պիր էօլլէնէ տիրիլմէկէ գալ
զըլմազլըզ կիպի տիր. էկէր էօլլէ
ատէմլէրտէ ազաճըգ ինքապ վէ հի-
սապ էսէրի գալմըլ օլաւտի, հիշ
տէկիլիսէ պիր քէրէրէ օթուրուպտա
տիւ չիւնիւլլէր իտի քի, չիտիլէ գա
տար իշիտիպ ինքաւըրլարը եալան-
լարըն, տէկիլ իւչիւ պէչի վէ եախօս
զըրգը էլլիսի վէ երգիւ, պարի հիշ
տէկիլ իսէ եալընը պիր թանէսի
սահիլէն չըգըլմէ մը տըր, վէ քէզա-
լիք չիմտիլէ գաւտար գուրտուգ-
լարը իսէեալաթ պիւնալարընը, տի
մէնէնիմ հայտէ հէրսիւն, հիշ տէ-
կիլ իսէ եալընը պիրինին ինքաւը
կէօրմէլէպիլմիշ մի տիր. վէ մու-
ղաիթի օլարապ Մանգուլմէմիգտէ
օգուլուպտա գըրգըլարը մալիւ-
մաթլարըն վէ նախհաթլարըն հիշ
պիրի պօշա չըգըլմէ մը տըր, էկէր
պիլիմ եազալըլարըմըլտա պիր եա-
լան, պիր եալըլ, պիր դարապ, վէ
պիր մազարաթ կէօրմէլէր իսէ,
րէնա իտէրիզ նէլազըմտըլպօշ եւ
րէ կիւնէնմէքլիք, պուլուրսուլար
կէօրմէրաիլէր, վէ պիլգտէ աթիվ
լըզ, տիլէնէնիմ վէ քէնաի իթիգաւ
լարընա իշիթիւնէլիլէնէնիմ, եօգ,
էկէրչի հէր սէօլլէտիկիմիզ տոգըր
չըգըլմէ իսէ, Նիշին կիւնէնիւնիւլար,
պիլիմ հիշգըրուլուզ թօրուլուլուզ
եօգ տուր, վարսըլար երնէ իսթէ-
տիքէրի գաւտար, հէր եալանա ի-
նքաւըլար վէ հէր իսէեալաթ իշին
պէլէնիւնիլէր, պիլիմ մոգսէտիմիզ
սըրք պիր իլթմար ու նախհաթ-
տան վէ մանգա պիր ինքանիլէնէ-
տէն իպարթիթ տիր. էմմա պիլ պի-
լիթիզ պուտա պիլգտէ պիր իտի օլ-
մուշ տուր, տախիմ ինիլիկէ գար
չը քէնալըգ տիր չիւնիւլլէր, պիլգ-
իլաճ վիրէնի իլաճընը ալմաւըրգ-
տան պաշա, բարմաղընը տախի
ըսթըրըզ, պիլգ պուլունիլթէնիւ
պէսինի ևօ սէնէտէն պէրու կէօր-
միւլիւզ տուր, վէ իշտէ հալէա տա-
խի կէօրմէքտէ վէ հաւտէն գիւա-
տէ, տէկիլ եալընը քէնտիմիզ, իլլա
թէքմիլ միլլէթիմիզ իշին էսէֆ իթ-
վէքմիլ իշինէնիլ պու ալէմտէ միւն
քիթի Նիլմէլ օլմազլըգտան քէնա
պիր չէլ օլմազ, ալապ գոգուլու
զուլուն էն երեքտէ տէրէնէսի
Նիլմէլ թանըլմազպր օլուրու
կիպի, ալապը հասէնէնիտէ պի-
րիւնի գաւտէմէսի Նիլմէլ թանը-
մազլըզ տըր. պիր միլլէթ էկէր է-

լէրու կիթմէք իսթէր իսէ, էվվէ-
լա չիւքրաւը Նիլմէլ քաղիլէնիլի
էօրմէնիլ վէ չօնուլարընա ա-
էօրմէլմէլի տիր. պիր իշիմ սու-
նուն հագըր վարտըր, տէլէր րէք
պիւնիւք պիր քէլամ տըր. չիւնքի
էկէրչի պիլգտէ Նիլմէլ թանըլա-
լըզ վէ տօթիլէ տիւլմէնի թէֆրիգ
իթմէքլիք քաղիլէլի պուլունմազ-
տա օլաւտի, չու սօն չիւքրի հալլէ
րէ սէպէպիլէնէ վիրիլմէլ իտի. լա
քին, ազիզիմ, չու տախի սահիլ տիր
քի, չիլ չարէ գաւտէր պէօլլէ իմիշ,
չաթէլէր եօգ տուր, օլաճապ օլուր.
մաարիթէթ օլմուշտան իպրէթ վէ
նախհաթ ալարապ պիր տախա օլ-
մաւաւընա չալըլապ տըր. աւապա
պիլգտէն աթլըլաւ, վէ միլլէթիմի
զին էօնիւնէ տիւլմէնէ րէնպէրիլ
իտէն զալմար պու Նօգթաւընա-
զարը տիլգաթա ալմազտա մըտըր.
լար. էսէֆ վէ գիւնտէտիլէն էսէֆ
իտէրէք սէօլլէրիզ քի, իսլար, հիշ
էօլլէ պիր էսէրի իտիլէնտիլ կէօ-
րմէլմէքտէ տէկիլ տիր, վէ մուղա-
նիլտէ օլարապ հալէա եւնիւնէն
էնիլ եալաւար վէ էվվալար իշի
տիրմէքտէ վէ ինքանիլար պուլուն-
մազաւա տըր. դարիպ հալ, էն ու-
գըլլը տէնի գաւն օլունալըրըն ի
սանընտան պիլէ, մէզքիւր եալաւ
լարա գալըլըլաւ, էէլ արթըգ էլ
վէրէր, արթըգ. հալ, անըպ տըր,
կիւնաւ արը, պաթըրտընը միլլէ-
թի, սիգտէ հիշ ինքապ վիրտան եօգ
մու տուր. իշիթէ հէր սէօլլէտիկի
նիլգ եալանա չըգտըր վէ հէր եալան-
տան մազ սէտիլտէն էսայիլի սօլուպ
բարաւընը ալմազլըգտան իպարթիթ
պուլունտուլու անլալըլար, հալ
տէ տէֆ օլունուլ իլունտան յ լու-
ղէթլէրի չըգտըր կէօրմէլմէնէ-
րէք, պիր իթիգաւ տէրի րէնիւ.
սինտէ պուլունտուլարըն ալալըլ
մազաւա տըր, վէ թէքարէն սէօլ-
լէրիզ քի պու պիր իլլէթ տիր.
Շու չիմտիլի հալիմիլի սօլու
նէտէ գարապ զըլաճաղընա տախի
օլաւտիւնիլէ կէլիւնտիլտէ, օրէք
միւհիմ պիր մէնէլէ տիր, վէ պէնէ
րուհանի վէ ճիւմանի սընթիլարաւ
էհալիմիլի տըրաւ հէր քիմ վար
իսէ, հէր իսուսուսու պըրապապ
կիւնէ կիւնտիլ մէզքիւր իսուսու-
սու տիւլիւնիլտիրիլէր, չիւնքի պու
կիթիլիլի սօնու րէք քէնա տըր. վէ
եալաւա պիր գալմէն րէնիլիլ օլ-
տուլուլուլաւաւաւա էօլլէ գաւն իթ-
մէքտէնիլ տիր.
Թէպիլգաթը րէնիլիլէրտէ, իաշ
րալարաւա պազը մահիլլէրտէ կէլէն
սօն հաթթալարաւա գուհուրա կէլ-
միշ օլաւ չիւքրի վէ էօնէթիլիլալ
վազըլարա մալիւ օլտուլու կիպի,
չու գըլըն չիտէթիլ տէ չիլէօրիւ-
մէքտէ օլտուլունտան, կէլէր հիւ
քիւմէթի Սէնիլիէ ճանիպի ալալիւ-
տէն իմաւալար վէ ինքանիլէր թէ.
տարիք պիրլէ լուլթ ու մէրհամէթ.
լէր պուլըլմազ տա վէ հաթթաւա պա-
զը էնէպիլ մէմալիլիտէ ինքանիլէր
թօլաւաւա չալըլալար պուլուն-
տուլուլա զազէթալարա օգուլունա-
տա տըր. վէ հաթթաւա պուլարաւա,
պիւնիւք քիւլիւք հէրքէն թարա
քընտան պիր էսէրի րիլգաթ իլ-
հաթ օլունաւապ, հէմ Նագտէն ի
եալէլէր վէ հէմտէ միւնիլմէլ էչ-
եա վէ էպիլիսէ թօլաւալարընը կէօ-
րմէլմէքտէ տիր, վէ կէրչի, էկէրչի
պուլունալար վազթիլիտէ իլլէթիլ ի-
տէն մահիլլէրէ եթիլիլտիրիլէ պիլիլ
իսէ, միւհիլմէնի վէ պիլարէկէաւ

պիր տէրէնէնէ գաւտար միւլմէնէ-
լի օլապիլէնէքլէր տիր, լաքին օտա
րէք գօլալ պիր չէյ տէկիլ տիր,
չիւնքի բարա եթիլիլտիրմէլիլէր օ
լալ տըր էմմա պու գըլ սէպէպիլ-
տէն էչեա վէ էպիլիսէ եթիլիլտիր-
մէքլիլէր չօգ միւլըլ օլմուշ տուր.
Հէր նէ հալ իսէ, չու զարթիլ րէք
չալանը թէլէնէքլէր տիր, վէ հէր
նէտէ օլաւ պու գըլ կէլէնէնէ տիր,
հալպուրի սէֆալէթին Նիլհաէթի,
եալընը պու զարթիլ իլէ ալընա.
մաւաճապ տըր, չիւնքի սէպէպ
գալըլաւապ իլլէթ տէֆ օլմազ.
պու սէֆալէթին պալըլաւա սէպէ-
պի, պիր թազըմ միւլիլտիր երե-
զիւնտէն, իսլամ էհալիլէր իլէ մի-
լէթիմիլ միւնտէնտա հաւըլ օլմուշ
օլաւ պիւլունտէթ տիր, պէչ կիւլ
սէնէտէն պէրու, գաւտալ կիպի
հիւսնի իլթիլգաճ իլգըրէ կէլէնիւք.
տէլէր իլէն, չիմտիլ իսէ պիր պիրիլ
չէչիլ զարապ իլգըրէ պազ մազապ
տըրլար. կէրչի սաւէլի ատալէթ-
վաւէլի հաղըթի Քաթիլալիտէ
պաւտէլիլ պուլգ ու ատալէթին նէ
թիլէլէրիլէ մէլտան վիրիլմէնէնէ-
կի պիլ իլթիլաւա տըր, լաքին է
հալիլմիլտէն ճահիլ րէք չօգ օլտու-
ղու կիպի, միւլիլտիրտէն էքսիլ
օլաւաւապընտան, վէ հիւքիւմէ-
թի մահիլլիլէլէրտէ, սաւիլ իլլէ-
րի պըրապաւա քիւլի վազըլմա-
րընը ալթ պու եօլտա չիւքրի
հալլէրէ հաւըլ իտէմէնէնէքլէրին.
տէն, հէմիլէ պիր չօգ զալլէլէր
չէքէնէքլէր տիր, վէ պուլուն
տէֆիլ չալիւնտէն պաշա պիր չէլ
օլմաւըլ, իլլաւ էվվէթի հիւսնիլմի-
թիլգաճ վէ մուհապալէթին ինքանի-
տէն չալըլապ տըր. վէ պուլունտա
նաւիլ օլմազլըզ պիլիմ զարթիլ
միլէ միւհիլմէն տըր, եալի տիլէք
իլթիլիլէր քի, պիր սալթ էվվէլ,
րուհանի վէ ճիւմանի պազը պըր
վէ քաւմիլ գալմալարըլ, միլլէթի-
միլ Նալընա օլալապ մէրհամէթի
պիլիլհաւէլի Քաթիլալիլ իլթիլ-
հալ իլլէլմէլի տիր.
Էվվէթ միլլէթիմիլ Նալընա օլա-
րապ իսթիլհալա միւսաւալաթ իթ-
մէլի տիրէր, չիւնքի գուհուրա կէլ-
լէն չիւքրի հալլէրի, միւլիլտիր
էրմէնիլէր նալընա իլլէլմիլ օլտու-
լարընտան, վէ մէրգուլէրին գու-
լունուլ. վէ գաւալը թէլիլտիր
սէպէպիլտէն, միլլէթիմիլիլէր էքսիլ
րիլիլէլիլ, վէ ալթ լը պալընտա պու-
լունտան թազըլմալէլէն չըքըլաւա,
մէզքիւր հարաքաւթը մէզլուլմէ վէ
մէրտուտէնէ գարըլ րըթիլմէթ օ ի-
տէմէթիլէրինտէն, մէզքիւր լէք
միլլէթիլիլիլ անընտա զալմըլ,
վէ ումուլմէն իսլամ էհալիլ տէ
պիր քէրաւմէթ նէվիլտէն օլարապ
սաւըլալար միւլիլտիրտէն վէ մը-
նալթըլարտան թէֆրիլ իտէմէ-
տիլէրինտէն, պիլթիլապի գուրու-
լար եալընտա եալարաւա եալա-
րապ ումուլմէն էրմէնիլէրիլիլ հազ-
գընտա, գալպիլէրինտէ պիր պիւ-
րուտէթ էսէրի հիսս իթմէքտէ
պուլունմալար տըր, վէ պու էսէր
թալարաւա վէհէր գալմա սիւրաթ
իթմիլտիր, պիւնտէն ալէլ թալապիլ
էլէթիլ հաղըթի Քաթիլալիլ ինքանի-
նաւէթ ու մէրհամէթէն չալէլմէ
պուլունտուլունմուլ իշիթիլիլ
անտէ, տըրհալ էվվէթի հիւսնիլ թէ-
վէնէնէ, հիւսնի իլթիլաւ վէ մու-
հապալէթին հաւըլ օլաւաղընտա
չիւքրէն ճաւիլ տէկիլ տիր, Նօգթա
պու չիմտիլի հալտէ տէվալ իլլէ-

տիրիլիլտէ, ալէլիլտուլա թալարա-
լարտա, մաաղալաւա տախա զիւա-
տէ քէնա պիր հալ քէսալ իտէնէ-
կիլիլ պիլիլէր տիր.
Պիլգ աւըլարտան պէրու իսլամ
լար իլէ էլ թըրնապ մազալմընտա
եալաւարապ թապիլալալալ օլ-
տուլտան պաշա, էկէր անիլէրին
էմիլիլէթ, մուհապալէթ վէ րազ-
պէթիլտէն մահիլմէ գալըլ իսէք,
միւլքին տէկիլ տիր, եալաւաւա-
նըզ, կէլիլմէնիլ, չիւնքի հէմ
սաւըրտա րէք ալ վէ հէմտէ տաղը-
նըզ պիր միլլէթ օլտուլունմազաւա,
րէնտի իշիթիլտէ ալալալ իթա իտէ-
րէք կէլիլմէնէնէնէ կիլիլ կիպի, սա-
նալլարապ, չիլթիլիլտէ վէ սա-
նիլ իսուսուստա էվրապալըլար վէ Ա
մէրիլ լալար իլէ րէգապէթէ չըգը
չալաւաւաւաղըլարտան, վէ Չիւնէ, ճա-
րօնա վէ Հիւսնիլտաւա տաղըլաւա-
եաւաղըլարտան, վէ հիլ տէկիլ իսէ
էնէնտիլէր գաւտար իլլիլալար վէ
նէֆաքաւարա օլմաւըլըլարտան,
րէք սէֆիլ պիր հալ տիւլար օլա-
նաղըլարտա իլթիլալալ եօգ տուր.
Էվվէթ պիլ իսլամիլիլտէն սաւէլիւն-
տէ վէ մէմալիլիլ մահիլմէլիլ Շա-
հանտէ թուլիլտուլունմալ րալապ
պիր մէվլըր օտալիլ հիլ պիր մէ-
մալիլտէ թուլիլտաւըլ, չիւնքի
պիլգէթիլ իսուսուստա էվրապալըլար-
տան տուր պիր հալտէ գալմըլըլ
տըր. վէ հէր նէրէտէ օլապ քիլի-
տէ վէ միլլիլէթիլիլ զալալ օլա-
նաղըլ թապիլ վէ էմալիլլէ միւս-
պէթ տիր.
Իսլամ վալթանտալարըլըր հիւս-
նիլ թէվէնէնիլիլտէ վէ էմիլիլէթ-
լէրի սաւէլիլտէ վէ սաւէլիլ տաւա.
լէթ վաւէլիլ հաղըթի Քաթիլալիլ-
տէ, երգիլէնէ սահիլալ իլթիլպէլ-
լէ վէ մէնէնտալիլէ մալիլ պու-
լունտուլտան պաշա երգիլէրէ
Հալարըլարտա պէլիլէր իլլէրինէ կի-
լիլէրէք րէք չօգ բարալար գա-
զանըլար տըր, վէ անպէտաւէ գա-
զանմազ տա տըրլար, վէ կէրչի ա-
զանմէթ ու ատալէթիլ հաղըթիլ Շա-
հիլալիլ իլթիլալալտան օլտուլուն
նիլէթիլ, պուլունտան պէօլլէ տախի
մէզքիւր Նիլմէլիլտէն մահիլմէ
գըլըլալալալ գօրգ ու վէ չիւքրէ-
սինի ճաւիլ կէօրմէնիլ, պաքին
էվվէթիլ գաւտար Քաթիլալիլ Քաթիլալ
իլլուն կիլտէրէք քիլիլալ օլաւ-
նըտա իլթիլտէ իսէ երգիլ, գիւրա իս-
թիլհալալ միւլաւալալալ պիլիլ մաղ-
հալը մէրհամէթի Շահանէ պուլ-
րուլաւալալալ, նէ միլլէթիլիլիլ
գըլալալալալ, վէ ալթիլ ու քէա-
միլ թալըլալալալ թէլէթիլիլէնէն
սաւըլալարըլ սէրպէլմէ մէլ-
տան չըգալիլէրէք միւլիլտէրին
քաւմիլէն մահիլլէր պաւիլ օլալիլ.
լէնէքլէր տիր, վէ նէտէ օլ կիլիլէն
էքիլմիլիլալ մէֆալտէթ թօլունմու-
վէ եալաւա միլթըպալ պիլիլիւն
պիլիլիլ մահիլ ու նապէտիլ օլա-
պիլիլէք տիր.
Թալըլ, իսլար, պիլիլ իշին մէր-
համէթի Շահանէնիլ իսթիլհալալալ
պաշա իշի պիր սէլալմէթ թալիլիլ
պուլունմալալալ, կիպի, պէլիլ էլ-
հալի տէրքեալ օլաւ պիւրաւալալալ-
տէ գալըլալալալ, թալարաւա
քի Հալարըլըլ իշին էվվէթիլ գաւալ
բարա գալալալալ վէ էվվէթիլալալ
րալալ վէլիլիլ պիլմէքլիլ միւլքին
օլալաւաւապ տըր. Նիլիլ, ալգի-
լիլ, իշալա Նիլիլիլնէ վապըլըտա
կէլէնէք տէֆա վիրիլիլ, լալալ

